

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 9So/196/2015
Identifikačné číslo spisu: 3014200874
Dátum vydania rozhodnutia: 25.10.2017
Meno a priezvisko: JUDr. Judita Kokolevská
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:3014200874.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Judity Kokolevskej a členov senátu JUDr. Viery Nevedelovej a Mgr. Viliama Pohančeniča v právnej veci navrhovateľa: Y. G., bytom M. R. XXX/XX, L., proti odporkyni Sociálnej poisťovni ústredie Bratislava, so sídlom ul. 29. augusta č. 8, Bratislava, o vdovecký dôchodok, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne zo 07.05.2015 č. k. 12Sd/258/2014-28, jednomyseľne, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Trenčíne zo 07.05.2015 č. k. 12Sd/258/2014-28 p o t v r d z u j e.

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a.

Odôvodnenie

Napadnutým rozsudkom krajský súd potvrdil rozhodnutie odporkyne číslo XXX XXX XXXX X zo dňa 18.9.2014, ktorým odporkyňa podľa § 293n ods. 1 zák. č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení zákona č. 310/2006 Z.z. (ďalej aj „zsp“) zamietla žiadosť navrhovateľa o vdovecký dôchodok s odôvodnením, že nespĺnil podmienky na priznanie tejto dávky.

Z odôvodnenia rozsudku krajského súdu vyplýva, že manželka navrhovateľa zomrela 20.7.1999 a navrhovateľ, narodený 23.9.1948, dovšil dôchodkový vek 23.7.2010. Na tomto skutkovom základe mal krajský súd za preukázané, že navrhovateľ do troch rokov od smrti manželky t.j. do 20.7.2002 nedovšil dôchodkový vek a nebol ani uznaný invalidným a preto nespĺňa podmienky nároku na vdovecký dôchodok podľa § 293n zákona o sociálnom poistení.

Rozsudok napadol navrhovateľ včas podaným odvolaním. Zotrval na tom názore, že vdovecký dôchodok mu mal byť priznaný podľa ustanovení § 74 ods. 1 písm. a) a odsek 3 písm. e) zsp (keďže manželka bola poberateľkou invalidného dôchodku a o dôchodok požiadal po dovŕšení svojho dôchodkového veku) a nie podľa § 293n zsp, ktorý v jeho prípade považuje za diskriminačný.

Odporkyňa vo vyjadrení k odvolaniu navrhovateľa zotrvala na svojom rozhodnutí a navrhla, aby odvolací súd rozsudok krajského súdu potvrdil.

Dňom 01.07.2016 nadobudol účinnosť zákon č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok (ďalej len SSP). Podľa § 492 ods. 1 SSP konania podľa tretej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa dokončia podľa doterajších predpisov.

V súlade s citovaným ustanovením najvyšší súd v konaní postupoval podľa ustanovení zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej len O.s.p.).

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal rozsudok krajského súdu bez nariadenia pojednávania v súlade s § 250ja ods. 2 O.s.p. a dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľa nemožno vyhovieť.

Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožnil s odôvodnením napadnutého rozsudku a konštatuje správnosť jeho dôvodov. Na zdôraznenie správnosti rozsudku krajského súdu v súlade s § 219 ods. 2 O.s.p. uvádza:

Predmetom preskúmania bola zákonnosť rozhodnutia odporkyne o zamietnutí žiadosti o vdovecký dôchodok.

Pokiaľ navrhovateľ namietal, že splnil podmienky pre vznik nároku na vdovecký dôchodok podľa § 74 ods. 1 písm. a/, odsek 3 písm. c/ zákona o sociálnom poistení, je potrebné uviesť, že ustanovenie § 74 zákona o sociálnom poistení možno použiť len v prípadoch vdovcov, ktorí ovdoveli po 31. decembri 2003, teda za účinnosti zákona o sociálnom poistení a nemožno ho aplikovať na prípady vdovcov, ktorí ovdoveli pred 1. januárom 2004.

Ustanovenie § 293n ako ustanovenie prechodné, t.j. ustanovenie, ktoré rieši vznik alebo trvanie nárokov na vdovecký dôchodok u tých vdovcov, ktorí ovdoveli pred 1. januárom 2004, bolo do zákona o sociálnom poistení vložené zákonom č. 310/2006 Z.z. s účinnosťou od 1. augusta 2006.

Úmyslom zákonodarcu nebolo priznať vdovecký dôchodok všetkým vdovcom, ktorí ovdoveli bez nároku na vdovecký dôchodok, resp. ktorým bol vdovecký dôchodok odňatý pred 1. augustom 2006. Nárok na vdovecký dôchodok podmienil splnením viacerých podmienok.

Podľa § 293n zákona o sociálnom poistení vdovec, ktorého manželka zomrela pred 1. januárom 2004, nebol mu priznaný vdovecký dôchodok podľa predpisov účinných pred 1. januárom 2004 alebo zanikol nárok na taký vdovecký dôchodok pred 1. augustom 2006 a ku dňu smrti manželky, najneskôr do uplynutia troch rokov od smrti manželky, dovŕšil dôchodkový vek alebo bol uznaný invalidným a táto invalidita trvá aj po 31. júli 2006 z dôvodu poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 70%, má nárok na vdovecký dôchodok po manželke, ktorá a) ku dňu smrti bola poberateľkou starobného dôchodku, pomerného starobného dôchodku, invalidného dôchodku, čiastočného invalidného dôchodku alebo dôchodku za výsluhu rokov, b) ku dňu smrti splnila podmienky nároku na starobný dôchodok, pomerný starobný dôchodok alebo získala dobu zamestnania na nárok na invalidný dôchodok alebo dôchodok za výsluhu rokov, alebo c) zomrela v dôsledku pracovného úrazu alebo choroby z povolania.

Z citovaného ustanovenia vyplýva, že vznik nároku na vdovecký dôchodok je podmienený splnením podmienok predovšetkým na strane pozostalého manžela, a to podmienky, že buď do troch rokov od smrti manželky dovŕši dôchodkový vek, alebo v tej istej lehote bol uznaný invalidným a táto invalidita trvá aj po 31. júli 2006.

Až po splnení podmienok na strane vdovca sa ďalej skúma splnenie podmienok na strane nebohej manželky, ktoré sú uvedené v písm. a) až c) ustanovenia § 293n zákona o sociálnom poistení.

Splnenie uvedených podmienok na strane vdovca je vyžadované rovnako u všetkých vdovcov, ktorí ovdoveli pred 1. januárom 2004. Ustanovenie § 293n neprípúšťa žiadne výnimky.

Dôchodkový vek 62 rokov navrhovateľ dovŕšil 23.7.2010, teda po uplynutí viac ako troch rokov od smrti manželky (20.7.1999).

Na základe vyššie uvedeného mal aj odvolací súd za preukázané, že navrhovateľ nespĺnil podmienky vyžadované v § 293n zsp pre vznik nároku na vdovecký dôchodok.

Nárok na vdovecký dôchodok je podľa § 293n zsp upravený rovnako pre všetkých vdovcov, ktorí

ovdoveli pred 1. januárom 2004. Odvolací súd preto nepovažoval za opodstatnenú námietku diskriminácie navrhovateľa.

Z uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok krajského súdu potvrdil ako vecne správny (§ 219 OSP). O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku, lebo navrhovateľ v odvolacom konaní nebol úspešný a odporkyňa nemá právo na náhradu trov konania zo zákona.

Toto rozhodnutie prijal senát pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.